

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

FIL IK-2 D-S034

FIL.34.HR.R.K2.12

30132

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Esaj će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis.

Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedene tekstove. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: **uvodnim dijelom** (postavljanjem teze ili hipoteze), **središnjim dijelom** (analizom i argumentacijom) i **zaključkom** (sintezom).

Tema eseja: Skepticizam

Prvi tekst

Skeptička je sposobnost (moć) ona koja suprotstavlja ono što se pojavljuje i ono što se pomišlja na bilo koji način. Zbog jednake snage u stvarima i govorima, koji se suprotstavljaju, od te sposobnosti dolazimo najprije do uzdržavanja od suda (*epohé*), a zatim do duševne nepomućenosti (duševnog mira, ataraksija).

... Jednakom snagom nazivamo jednakost u vjerodostojnosti i nevjerodostojnosti, tako da nijedan od govora koji se međusobno pobijaju nema prednost kao vjerodostojniji. Uzdržavanje od suda je mirovanje razuma, zbog kojega niti što poričemo niti tvrdimo. Duševna nepomućenost jest mir i tišina u duši.

Sekst Empirik, *Pironove postavke*, u: Boris Kalin, *Filozofija, uvod i povijest*

FIL IK-2 D-S034

01

Filozofija

Esej

Drugi tekst

(...)

Skepticizam se često povezuje sa sumnjičavošću. Skeptik je netko tko ima skeptičan stav: on dovodi stvari u pitanje (osobito naslijeđena mnijenja); on odgađa svoj sud. Ako mu je nelagodno zbog te nemogućnosti da se odluči, patit će od sumnje ili neizvjesnosti, koja se često smatra svojstvenim stanjem skeptikova uma. Nazovimo taj propitujući svjetonazor *praktičnim skepticizmom*. Filozofijski skepticizam uvijek uključuje više od toga. Njegov bitni element je općenito gledište o ljudskoj spoznaji. Najšire kazano, filozofski skeptik drži, ili barem smatra neoborivim, stajalište prema kojemu je spoznaja *nemoguća*.

(...)

Pretpostavimo da iznesem neku tvrdnju – bilo kakvu tvrdnju. Možete me pitati je li ono što sam kazao nešto što samo predmnijevam da je istinito ili znam da je to slučaj. Odgovorim li da je to nešto što znam, imate me pravo pitati *kako* to znam. Stoga ću morati nešto navesti da potkrijepim svoju tvrdnju: svoje dokaze, svoje svjedočanstvo, nešto. No sada se pitanje može obnoviti: je li ono što navodim u obranu svoje početne tvrdnje nešto što samo predmnijevam ili nešto što znam? Ako je ono prvo, zahtjev će ostati neispunjen: spoznaju ne možete temeljiti na pukoj pretpostavci. No u potpunosti slučaju bit će potrebna daljnja potkrepa, i tako dalje.

Očito je da pokušaji da se iznađe opravdanje u praksi nailaze na prepreku. Ali kako? Skeptik će naprosto kazati kako smo ostali bez ideja: ili nemamo što reći ili se vraćamo starim razlozima. Kao implicitna spoznajna tvrdnja, svaki moj iskaz izaziva novo osporavanje; a suprostavljajući se tom neprestanom osporavanju, ja mogu učiniti samo jednu od tri stvari:

1. I dalje nastojati smisliti nešto što ću reći – tj. zaplesti se u beskonačni regres.
2. Na nekoj točki odbiti odgovoriti – tj. načiniti dogmatsku pretpostavku.
3. Na nekoj točki ponoviti nešto što sam već rekao – tj. kružno zaključivati.

(...)

Michael Williams, *Skepticizam*, u: John Greco i Ernest Sosa, *Epistemologija*

Filozofija

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „suzdržavanje od donošenja sudova”, „duševna nepomučenost (ataraksija)”, „praktični skepticizam”, „filozofijski skepticizam”, „osporavanje tvrdnje” i „opravdavanje tvrdnje”.

1. Objasnite što je prema Sekstu Empiriku skeptička sposobnost.
2. Objasnite zbog čega se prema Sekstu Empiriku treba suzdržavati od donošenja sudova.
3. Objasnite u čemu je prema Michaelu Williamsu razlika između praktičnoga i filozofijskoga skepticizma.
4. Objasnite možemo li prema Michaelu Williamsu izbjeći neprestano skeptičko osporavanje, čime ćemo obraniti tvrdnju koju smatramo istinitom.
5. Objasnite značaj skepse za filozofijsku spoznaju svijeta.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. nekritičkoga prihvatanja tvrdnja
2. nepouzdanosti određenih uvjerenja i znanja.

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

Prazna stranica

Prazna stranica

